

HØRINGSUTTALELSE

Konsesjonssøknad for nedtapping av Kvitebergsvatnet
NVE-sak 202502924

DOKUMENTINFORMASJON

Fra: Gjert-Egil Fjelldal, Jordalsveien 4, 5105 Eidsvåg i Åsane
Eiendom: Grunneier, gnr. 22 bnr. 4
Til: NVE (nve@nve.no)
Kopi: Kvinnherad Kommune, Vestland fylkeskommune, Statsforvalteren i Vestland
NVE saksnummer: 202502924
Høringsfrist: 27. juni 2025
Dato: 27. juni 2025

SAMMENDRAG

Undertegnede har følgende **hovedinnvendinger** for å motsette seg konsesjonssøknaden i dens nåværende form:

- Søknaden inneholder vesentlige faktafeil og mangler
- Manglende konsekvensutredning for kulturminner og naturverdier
- Utilstrekkelig vurdering av alternative teknologiske løsninger
- Behov for koordinert konsekvensutredning med kommunal planprosess

Konklusjon: Søknaden bør returneres for utbedring før videre behandling.

Innholdsregister

SAMMENDRAG.....	1
1 FAKTISKE FORHOLD OG INNVENDINGER.....	3
1.1. Bebyggelse og landskap.....	3
1.1.1 Bebyggelse.....	3
1.1.2 Landskap.....	3
1.2 Hydrologiske forhold.....	4
1.2.1 Nedbørsmengde og vannføring.....	4
1.2.2 Magasinets kapasitet.....	4
1.2.3 Flomforhold.....	5
1.2.4 Restfelt nedstrøms for Kvitebergsvatnet.....	5
1.2.5 Inntakets plassering.....	5
1.3 Verneinteresser og naturmangfold.....	6
1.3.1 Naturvernområder.....	6
1.3.2 Biologisk mangfold.....	7
1.4 Kulturminner.....	7
1.4.1 Historisk betydning.....	7
1.4.2 Automatisk fredede anlegg.....	7
1.4.3 Vernede og verneverdige anlegg.....	8
1.4.4 Historisk gårdsbebyggelse med kulturminner.....	8
1.4.5 Konsekvenser av nedtapping.....	9
1.5 Brukerinteresser.....	9
2. KONSEKVENSER AV TILTAKET.....	10
2.1 Fysiske endringer.....	10
2.2 Samfunnsmessige virkninger.....	10
3. ALTERNATIVE LØSNINGER.....	10
3.1 Teknologiske alternativer.....	10
3.2 Alternativ trasse for inntaksledning.....	11
4 KONSEKVENSENTREDNING.....	13
4.1 Behov for koordinert utredning.....	13
5. KONKLUSJON OG ANBEFALINGER.....	14
5.1 Hovedkonklusjon.....	14
5.2 Kritiske mangler som må utbedres.....	14
Prioritet 1: Grunnleggende faktafeil og tekniske mangler.....	14
Prioritet 2: Manglende konsekvensutredning.....	14
Prioritet 3: Utilstrekkelig vurdering av alternativer.....	15
5.3 Koordinert saksbehandling.....	15
5.4 Minimumsvilkår for videre behandling.....	15
5.5 Samfunnsinteresse.....	15
6. VEDLEGG OG REFERANSER.....	16
6.1 Figurliste.....	16
6.2 Referanseliste.....	16

1 FAKTISKE FORHOLD OG INNVENDINGER

1.1. Bebyggelse og landskap

1.1.1 Bebyggelse

Søknadens fremstilling:

«Spredte og sporadiske småbruk, i hovedsak knyttet til nærområdet rundt sjøen»
(søknad pkt. 1.4)

Faktisk situasjon:

Området er betydelig tettere bebyggt enn beskrevet i søknaden, også rundt Kvitebergsvatnet

- **Gårdsbruk:** 5-6 historiske gårdsbruk langs nord- og vestsiden. Gårdsbrukene på sør- og østsiden har driftssenter lengre opp på åsen, hvor de ligger sørvendt til. Alle gårdene har naust og/ eller kaianlegg i Kvitebergsvatnet
- **Boliger utenom gårdsbruk:** To boliger i Attramadal, en ved Røyrane
- **Hyttebebyggelse:** Tufteheia hyttefelt og spredte hytter
- **Infrastruktur:** Røyrane Bobilparkering
- **Industrihistorie:** Omfattende gruveaktivitet fra middelalderen, viktig senter i Sunnhordland for Skottehandelen, et stort antall industrielle og rurale kulturminner.

Innvending:

Søknadens beskrivelse er misvisende og undervurderer områdets betydning.

1.1.2 Landskap

Søknadens fremstilling:

«Landskapsrommene føles små og avgrenset når man ferdes langs veiene [...] Omsøkt vannuttak ventes ikke å ha virkning på landskapet ved Hyttevågen utover det som allerede er tilfellet i dag [...] Konsekvensen er dermed ubetydelig (0)» (søknad pkt. 3.9)

Innvending:

Søknaden beskriver landskapet ved Ølve Bruk AS sitt gamle anlegg ved Hytteelven, men ikke landskapet ved Kvitebergsvatnet. Det er først og fremst Kvitebergsvatnet det søkes om konsesjon for, og landskapsbeskrivelsen må forholde seg til dette.

1.2 Hydrologiske forhold

1.2.1 Nedbørsmengde og vannføring

Problem:

Søknaden baserer beregninger på Røykenes målestasjon i Osvassdraget, som ikke er representativ for Ølve-området.

Faktiske forhold:

- Ølve ligger i "regnskygge" mellom Kvinnheradsfjorden og Bjørnafjorden, med store fjellmassiver på motsatt side av begge fjordene.
- De topografiske forskjellene gir betydelig mindre nedbør enn i Gullfjellsmassivet, som har hatt nedbørsrekord i Norge flere av årene etter at målestasjon ble etablert i 2016. I tillegg har Osvassdraget vanntilførsel fra en lang og sen snøsmelting i Gullfjellsmassivet, som Ølve ikke har.

Krav: Etabler lokale nedbørsmålinger eller utvikle justeringsnøkkel

1.2.2 Magasinets kapasitet

Problem:

Søknaden oppgir forskjellige tall for magasinets areal, 1,42 km² og 1,64 km². Rådgivende Biologers rapport (2000) oppgir 1,45 km². De bemerker at tallet er ca 10 % lavere enn arealet som oppgis i Vassdragsregisteret, og at dette antakelig skyldes at Vassdragsregisteret ikke har korrigert for Kvitebergsvatnets mange øyer. I søknaden legges 1,64 km² til grunn for volumberegningen, og det forutsettes at magasinet har loddrette vegger.

Søknadens beregning: 2,63 mill. m³

Korrigert beregning: 2,12-2,22 mill. m³

Grunnlag for korreksjon:

- Rådgivende Biologers rapport (2000): 1,45 km² areal
- Korreksjon for skrånende bunn
- Realistisk dybdeprofil

Krav:

Antall dager med nedtapping og minstevannføring, full nedtapping, flomoverløp mv. må revideres basert på korrekt magasinestørrelse, årstidsvariasjoner i forbruk, og årstidsvariasjoner i nedbør justert etter lokale nedbørsmålinger eller justeringsnøkkel

1.2.3 Flomforhold

Søknadens fremstilling:

«Tiltaket vil medføre en mer aktiv bruk av dagens magasin i Kvitebergsvatnet, og med det avdempe de ulemper som har vært i flomperioder der vannstanden noen steder kan komme nærme fylkesveien.» (søknaden pkt 2.5)

Innvending:

Fremstillingen har ingen rot i den faktiske virkelighet. Frem til 2019 hadde Alsaker en fiskerist i utløpet av vannet, som hadde en tendens til å gå tett på sensommer og høst. Da var det flom i vannet, men fremdeles ikke nær fylkesveien. Etter at fiskeristen ble fjernet har det ikke vært flom. Jeg har vært grunneier ved Kvitebergsvatnet siden 2017, og basert på mine observasjoner er årstidsvariasjonen i Kvitebergsvatnet i dag mellom 10 og 20 cm. Tiltaket vil ikke medføre fordeler i forhold til flom.

1.2.4 Restfelt nedstrøms for Kvitebergsvatnet

Problem:

I skjema for dokumentasjon av hydrologiske forhold punkt 1.4 og figur 12 beskrives et restfelt nedstrøms for Kvitebergsvatnet, som hevdes å være 0,1 km², og som skal gi 7 l/s vanntilførsel til Hytteelven. Restfeltet som er tegnet inn gir imidlertid ikke et korrekt bilde av tilsiget. Langs nordvest-siden av Hytteelven ligger en fjellrygg, som utgjør en barriere for tilsig fra den nordlige delen av feltet. Tilsiget nord for fjellryggen renner ut i sjøen gjennom et bekkedar nordvest for Hytteelven. Feltet er også tegnet inn langt innenfor utløpet av Kvitebergsvatnet (demningen), ut til enden av den utskutte kanalen.

Innvending:

I figur 1 har jeg etter eget skjønn tegnet inn restfelt, på ca 0,035 km², med fjellrygg og bekkedar avmerket. Basert på tallserien fra Røykenes målestasjon, og om man antar at utregningen ellers er korrekt, vil nedbørsfeltet gi et tilsig til elven på 2,45 l/s. Mye av tilsiget går over steingrunn, med tilførsel hovedsaklig fra overvann. I tørkeperioder vil tilsiget være lite, og det er først i regnværsperioder det vil ha en effekt. I slike perioder vil elven ofte ha mer tilførsel enn minste-vannføringen fra Kvitebergsvatnet.

Krav: Restfeltet må revideres

1.2.5 Inntakets plassering

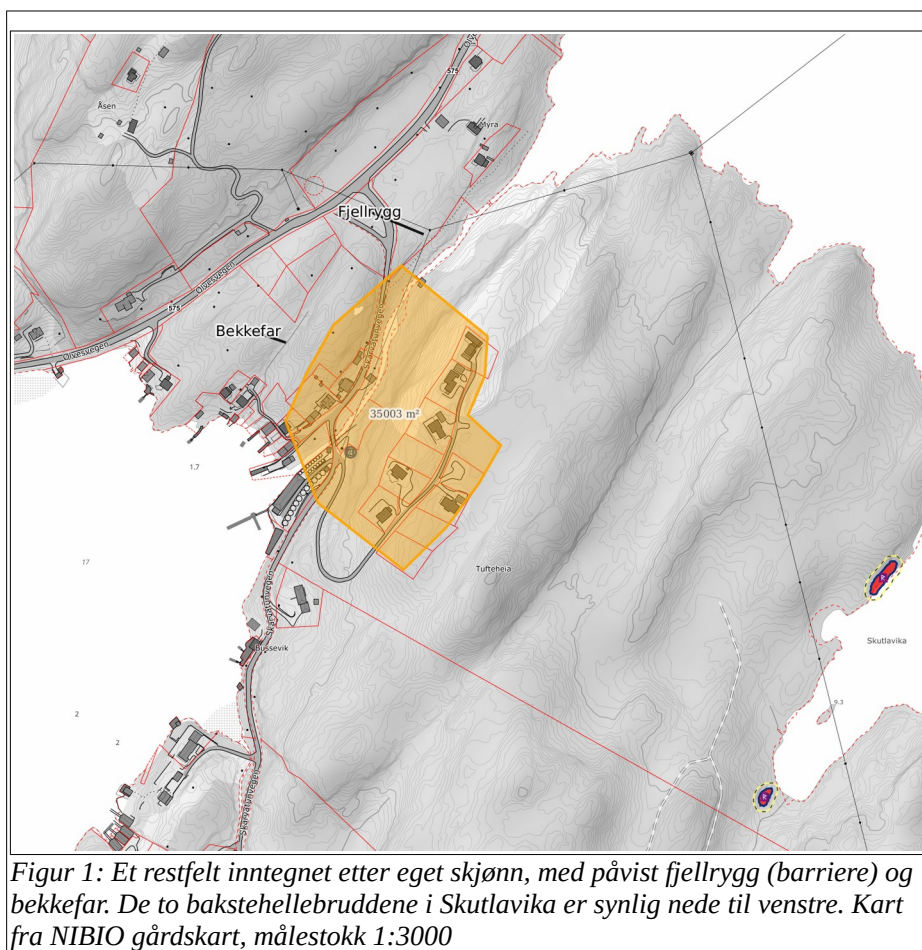
Søknadens fremstilling:

«Inntaket er festet i en inntakskasse som muliggjør inntak fra overflaten og fra 18 m dyp. [...] Ved å senke inntaksledningen til kaldere vanddyp i Kvitebergs-vatnet, vil en kunne redusere vannbehovet i perioder med begrenset vanntilgang.» (søknaden pkt 1.5 og 2.3)

Faktiske forhold:

Det er ikke riktig at inntaket i dag ligger på 18 m. Inntaket lå opprinnelig på den dybden, men ble senere flyttet til det dypeste punktet man fant i vannet, ca 35 meter. Jeg er usikker

på tidspunkt, men antar flyttingen skjedde ca i 2016. Effekten blir den samme, men tiltaket er allerede gjennomført.

1.3 Verneinteresser og naturmangfold

1.3.1 Naturvernområder

Søknadens fremstilling:

"Det er ingen områder eller objekter i nærheten av anlegget som er vernet"
(søknad pkt. 3.5)

Faktisk situasjon:

Statsforvalteren behandler landskapsvernområde for en rekke teiger nord for Kvitebergsvatnet, bla gnr. 22 bnr. 5, som har ca 400 meter strandlinje mot Kvitebergsvatnet, blant annet del av våtmarksområdet i Løftedalen som vil bli tørrlagt.

Krav: Innhent uttalelse fra Statsforvalteren om vernestatus

1.3.2 Biologisk mangfold

Problem:

Søknaden oppgir noen enkeltobservasjoner som er registrert for Kvitebergsvatnet. Biologisk mangfold ved Kvitebergsvatnet, Hytteelven og Hyttevågen har imidlertid aldri blitt kartlagt.

Identifisert behov for utredning:

- **Kvitebergsvatnet:** Storlom, andefugl, trekkfugl, blodigler (fredet), takrør (sjeldent på Vestlandet), forekomst av ål, forekomst av sjøaure, gytemuligheter for aure, annet akvatisk. Utred fisketrapp med opp-pumping av vann ved vannstand 0,8 m under NV (demning og ca 120 meter utskutt kanal i utløpet av Kvitebergsvatnet)
 - **Hytteelven:** Nordvendt bergvegg langs hele elvens løp, mulig habitat for fuktighetskrevede arter, lav og mose
 - **Hyttevågen:** Uutredet arts mangfold for sjø og sjøbunn
-

1.4 Kulturminner

Søknadens fremstilling:

"Ubetydelig (0)" konsekvens

Faktiske forhold:

Området er blant Norges eldste industriområder. Kvitebergsvatnet og Hytteelven må ses i sammenheng, da Hytteelven har utgjort forbindelsen fra vannet og ut til sjøen, og har vært en viktig del av områdets industrihistorie. Både Kvitebergsvatnet og Hytteelven har stor kulturminnerikdom.

Bemerk at dagens tilførselledning fra Kvitebergsvatnet ligger dels i elven og dels åpent i dagen langs denne, mellom kulturminnene. Se punkt 3.2 for nærmere beskrivelse.

1.4.1 Historisk betydning

- **Fra 1000-tallet:** Bakstehelleuttak (hovedleverandør til Skandinavia)
- **Fra ca 1540:** Klau-sagen (Husa-sagen.) Bygget av lensherre Jens Pallesen Splid. Viktig senter i Sunnhordland for Skottehandelen på 1600-tallet.
- **Fra 1640-årene:** Kobberkisgruver i Attramadal
- **1755-1920:** Svovelkisdrift
- **Fra 1885:** Forsøk med gullgruvedrift

1.4.2 Automatisk fredede anlegg

- To klebersteinsbrudd for baksteheller ved vannkanten i Skutlavika (se figur 1)
- Kaianlegg for utskiping av baksteheller nord for Ambarevika
- Et tyvetalls klebersteinsbrudd for baksteheller i åssiden øst for Kvitebergsvatnet. Disse påvirkes ikke direkte av nedtapping, men områdets attraktivitet og tilgjengelighet påvirkes.

1.4.3 Vernede og verneverdige anlegg

- **Gruveområder** nordøst for Kvitebergsvatnet (UNESCO Global Geopark), med kaianlegg i vannet
- **Gullgruve** ved Hytteelven. I drift en kort periode fra 1885. Vernet
- **Klau-sagen** (Husa-sagen) i Hytteelven, ca 1540
- **Tufta-sagen** i Hytteelven, 1775
- **Gårdskvern** i Hytteelven, gjenoppbygget/ restaurert på det opprinnelige fundamentet.
- **Slagget:** Ved Hytteelven. Senter, smeltehytte og inn/ utskipingshavn for gruvedriften. Gjenstående bygning fra gruvedriften ved naustene. Inn/ utskipingshavn for tre og trevirke for Skottehandelen. Tilkomst til sjø for gårdsbrukene i østre Ølve, med flere SEFRAK-registrerte naust. Lokalsenter og i nyere tid handelssted. Handelshuset står i dag, med de gamle bensinpumpene utenfor.

1.4.4 Historisk gårdsbebyggelse med kulturminner

- **Kviteberg:** Klyngetun (ca 1500-tallet), Kviteberg-sagen (ca 1700), se figur 2.
- **Attramadalen:** Drift fra 1656, SEFRAK-registrert naust
- **Plasset:** To småbruk (1780/1834), SEFRAK-registrerte bygninger
- **Røyrane:** Bruker nevnt i 1613-manntall, SEFRAK-registrert naust

Figur 2: Klyngetunet på Kviteberg. I nordenden av Kvitebergsvatnet er det grunt, stort sett under 1 meter dybde.

1.4.5 Konsekvenser av nedtapping

- Endrede forhold for automatisk fredete kulturminner mht funksjon, estetikk og tilgjengelighet. Mulig erosjon på automatisk fredet kaianlegg
 - Gruveområdet UNESCO Global Geopark mister særpreg, mulig erosjon på kaianlegg
 - Gårdenes naust blir utilgjengelige/ tørrlagte, og kaianlegg mister funksjon
 - Kulturlandskap endres for alle gårdene. I nordenden av vannet kan dette bli permanent, se fig. 2
 - Potensiell ulempe for kulturminner langs Hytteelven ved utskifting/ modernisering av rørledning. Potensiell gevinst dersom annen trasse velges.
-

1.5 Brukerinteresser

Søknadens fremstilling:

«En nedtapping innefor gjeldende grenser har pågått i en årrekke, og en mer aktiv bruk vil i liten grad endre forholdene for friluftsmulighetene [...] Tiltaket vurderes å ikke ha virkning for friluftsliv, turisme eller andre interesser. Konsekvensen er dermed ubetydelig (0).»

Faktisk situasjon:

- Nedtapping skjedde under den gamle konsesjonen til Stolt Seafarm, til maksimalt 0,8 meter. Antakelig tok dette slutt for over 20 år siden. Konsesjon for nedtapping til 1,6 meter ble aldri tatt i bruk. En nedtapping til 1,6 meter vil utgjøre en helt ny situasjon
- Lokalbefolkning og besøkende gjør i dag aktiv bruk av området til fiske, roturer, bading, skøyting om vinteren, matauk, turområde og sykkelturer
- Gruveområdet utgjør i seg selv et turmål, med rom for spennende utforskning, noe UNESCO-statusen utvilsomt har bidratt til. Bygdelaget har utgitt kart over gruveområdet, og har arrangert ekskursjoner dit
- Bruken av Kvitebergsvatnet har økt betydelig etter etableringen av Røyrane bobilparkering. Bobilparkeringen ble i 2023 kåret til «Norges Beste Bobilplass». En nedtapping av Kvitebergsvatnet sommerstid vil få stor innvirkning for bobilplassen

Innvendinger:

Tiltaket vil ha innvirkning på friluftsliv, turisme, kulturell og historisk interesse.

2. KONSEKVENSER AV TILTAKET

2.1 Fysiske endringer

Med nedtapping til 1,6 meter vil:

- **8,8%** av Kvitebergsvatnets areal tørrelegges
- **27,5%** av arealet (0-5m dyp) påvirkes betydelig
- Betydelig endring av kulturmiljø, nordenden av vannet kan bli permanent endret

2.2 Samfunnsmessige virkninger

Positive:

- Arbeidsplasser: 15-25 (realistisk estimat vs. søknadens 30-50)
- Lokal verdiskaping for Alsaker Fjordbruk
- Mulig gevinst for kulturminner ved Hytteelven ved flytting av tilførselsrør til alternativ trasé.

Negative:

- Tap av naturverdier
 - Tap av kulturminneverdier
 - Tap av rekreasjonsverdier
 - Redusert attraktivitet for Røyrane Bobilparkering og mulig tap av arbeidsplasser innen turisme
-

3. ALTERNATIVE LØSNINGER

3.1 Teknologiske alternativer

Problem:

Det er ikke tydelig hvilke teknologi som vil bli benyttet i anlegget. Det «er planlagt å resirkulere vatn», og teknologien beskrives som «hybrid». Anlegget skal være «delvis basert på sjøvann», men det fremgår ikke om sjøvannet skal benyttes til smoltifisering av lakseyngelen eller om sjøvannet skal desalineres. Hybrid forstås som at dette ikke er et lukket system, det legges opp til kombinasjon av vannrensing og tilførsel av nytt ferskvann, men dette klargjøres ikke.

Andre tekniske løsninger kan velges. F.eks. anlegg med lukket vannbehandling, som vil minimere både utslipp av biologisk materiale og behov for tilførsel av ferskvann. Videre kan det inkluderes anlegg for desalinerings, som helt vil kunne eliminere behovet for tilførsel av ferskvann utenfra. En slik løsning vil begrense inngrep til planområdet, og fjerne behovet for rørgate og for nedtapping av Kvitebergsvatnet.

Det planlegges sannsynligvis å bygge verdens største smoltanlegg på Ølve Industribase. Om det noe sted kan forsvares økonomisk å benytte inngrepsfrie og utslippsfrie teknologier må det være nettopp her.

Foreslåtte løsninger:

1. **Lukket vannbehandlingssystem** - reduserer ferskvannsbehovet, eliminerer utslipp av biologisk materiale til fjord
2. **Desalinering av sjøvann** - eliminerer helt behovet for nedtapping av Kvitebergsvatnet

Vurderingskriterier:

- Økonomisk gjennomførbarhet
- Miljøpåvirkning
- Teknisk risiko

Anbefaling:

Utred inngreps- og utslippsfrie teknologier før konsesjon gis.

3.2 Alternativ trasse for inntaksledning

Søknadens fremstilling:

«Når det gjelder vassdragsinstallasjoner som dam, rørledning etc, er disse allerede etablert for mange 10-år siden, og vil i noen grad måtte bli oppjustert til dagens standard. Imidlertid legger man til grunn at vassdragstiltakene i prinsippet videreføres som i dag, men der mindre justering/omlegging vil kunne skje ved dam eller inntaksledning ved eventuell oppgradering..» (Søknaden punkt 2.4)

«Vassdragsinstallasjonene er allerede etablert, og det vil eventuelt kun bli lagt en ny og større inntaksledning fra vannkilde til anlegget der vannressursen vil føres via sjøledning til det aktuelle anlegget.» (Søknaden punkt 2.6)

Faktiske forhold:

Dagens tilførselledning, fra Kvitebergsvatnet og ned til det gamle anlegget til Ølve Bruk AS, ligger dels i Hytteelven og dels åpent i dagen langs denne, bokstavelig talt innimellom kulturminnene.

Fra demning til utløp er elven omtrent 220 meter (søknaden oppgir 375 m.) På dette strekket passerer røret en gjenoppbygget og restaurert gårdskvern, fundamentet etter Klau-sagen, fundamentet etter Tufta-sagen, en fredet gullgruve, og kulturmiljøet på Slagget. En slik plassering ville det neppe blitt gitt tillatelse til i dag.

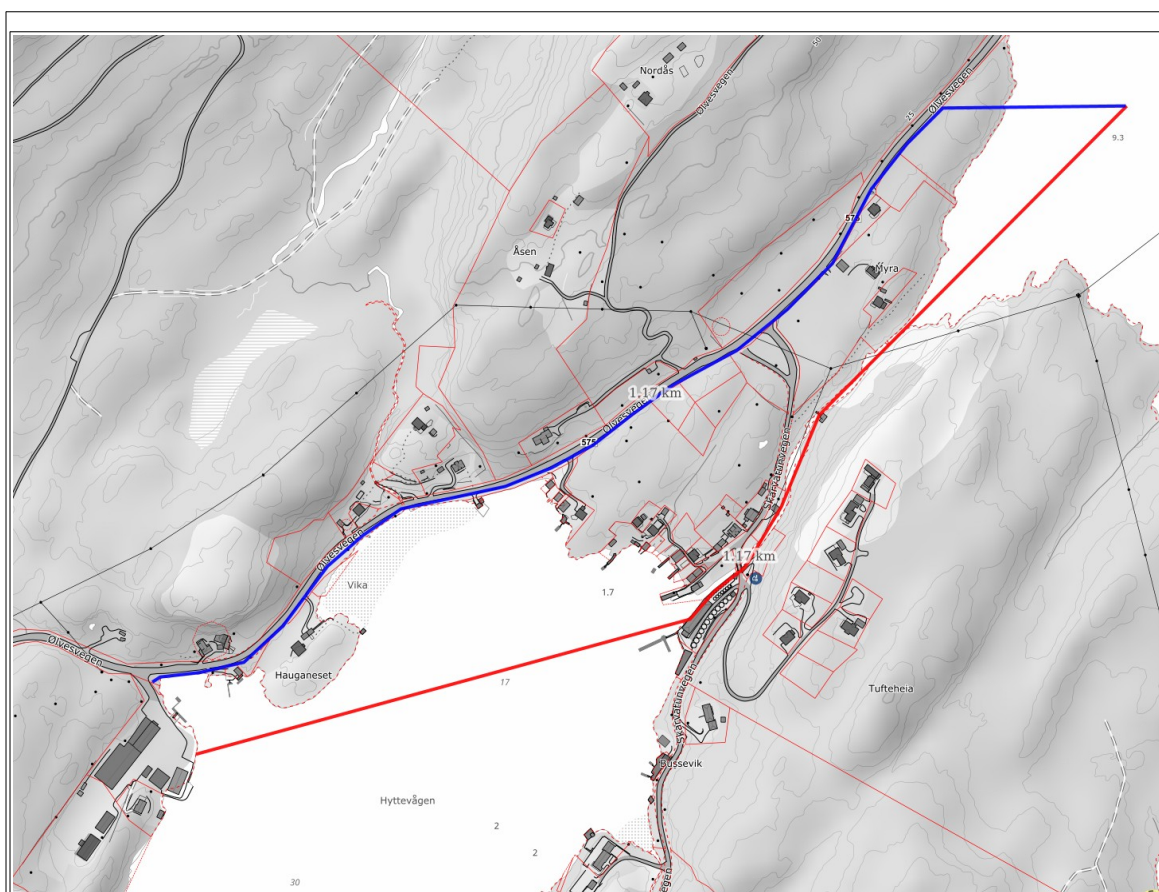
Det fremgår at røret kan bli modernisert og erstattet med et nytt og større rør. En slik justering/ omlegging må ta hensyn til kulturminnene i og langs Hytteelven. Dette representerer også en anledning til å flytte røret helt bort fra kulturminnene.

Ved flytting bort fra kulturminnene vil en fortsatt plassering langs Hytteelven være vanskelig å få til, da dette vil kreve større inngrep, med mye sprengning i berg, og med graving langs kulturmiljøet på Slagget.

En plassering i veiskulder langs fylkesveien kan være en løsning, hvor inngrep i natur og kulturminner vil bli minimert. Avstanden vil være den samme til Ølve Industribase som den nå planlagte rørledningen langs elv og sjøbunn. Se fig 3 for en beskrivelse av mulig ny trasse.

Anbefaling:

Utred alternativ trasse for inntaksledning før konsesjon gis

Figur 3: Mulig ny trasse for inntaksledning for ferskvann, fra dagens inntak på ca 37 m dyp, inntegnet i blått. Dagens inntaksledning og planlagt ledning på sjøbunn inntegnet i rødt. Begge er ført frem til eiendomsgrense for Ølve Industribase, og begge er 1,17 km lang

4 KONSEKVENsutREDNING

4.1 Behov for koordinert utredning

Situasjon:

- Kvinnherad kommune utreder reguleringsplan for Ølve Industribase
- Kommunen vil kun utrede planområdet, ikke planens influensområde
- Overlappende formål med NVE-konsesjonen

Juridisk grunnlag:

- KU-forskriften § 3: Saksbehandling skal oppfylle de krav til utredning og vurderinger som etter andre lover er nødvendig for den beslutningen som konsekvensutredningen skal ligge til grunn for.
- KU-forskriften § 21: Helhetlig virkningsvurdering, i og utenfor planområdet

Anbefaling: NVE bør oppfordre til koordinert/ felles konsekvensutredning som dekker:

- Nedtapping av Kvitebergsvatnet
 - Rørledning til industriområdet
 - Kumulative effekter
-

5. KONKLUSJON OG ANBEFALINGER

5.1 Hovedkonklusjon

Søknaden om konsesjon for nedtapping av Kvitebergsvatnet har så omfattende mangler at den ikke kan danne grunnlag for en forsvarlig behandling. NVE bør returnere søknaden til søker for utbedring før videre saksbehandling.

5.2 Kritiske mangler som må utbedres

Prioritet 1: Grunnleggende faktafeil og tekniske mangler

Hydrologiske beregninger:

Søknadens beregninger bygger på feil nedbørsdata (Røykenes målestasjon) som ikke er representativ for Ølve-området. Dette påvirker alle beregninger av vannføring, magasinkapasitet og minstevannføring.

Magasinberegninger:

Søknaden opererer med feil magasin størrelse (2,63 mill. m³ vs. realistiske 2,12-2,22 mill. m³), noe som undervurderer konsekvensene av vannuttaket betydelig.

Restfeltberegninger:

Det inntegnede restfeltet på 0,1 km² er feilaktig og overvurderer tilsiget til Hytteelven med mer enn det dobbelte.

Krav:

Etabler lokale nedbørsmålinger eller utvikle justeringsnøkkel. Korriger alle hydrologiske beregninger basert på reelle lokale forhold.

Prioritet 2: Manglende konsekvensutredning

Kulturminner:

Søknaden undervurderer dramatisk kulturminnerikdommen i området. Dette er et av Norges eldste industriområder med automatisk fredede kulturminner som vil påvirkes direkte av nedtapping.

Naturmangfold:

Biologisk mangfold ved Kvitebergsvatnet, Hytteelven og Hyttevågen har aldri blitt kartlagt, til tross for at området inneholder fredede arter og sjeldne habitater.

Krav:

Gjennomfør fullstendig kulturminnekartlegging og biologisk mangfoldutredning før konsesjon kan vurderes.

Prioritet 3: Utilstrekkelig vurdering av alternativer

Søknaden mangler vurdering av teknologiske alternativer som kan redusere eller eliminere behovet for inngrep og nedtapping:

- Lukket vannbehandlingssystem
- Desalinering av sjøvann
- Alternativ plassering av inntaksledning

Krav:

Utred inngrepsfrie teknologier før konsesjon gis, særlig med tanke på at dette planlegges som verdens antakelig største smoltanlegg.

5.3 Koordinert saksbehandling

Kvinnherad kommune utreder samtidig reguleringsplan for Ølve Industribase. KU-forskriften § 3 og § 21 krever helhetlig virkningsvurdering av overlappende tiltak.

Anbefaling:

NVE bør kreve koordinert konsekvensutredning som dekker både nedtapping, rørledning og kumulative effekter.

5.4 Minimumsvilkår for videre behandling

Dersom NVE skal behandle en revidert søknad, må følgende være på plass:

1. **Korrekte grunnlagsdata:** Lokale nedbørs- og vannføringsdata
2. **Fullstendig konsekvensutredning:** Kulturminner, naturmangfold og samfunn
3. **Alternativvurdering:** Dokumentert vurdering av inngrepsfrie teknologier
4. **Avbøtende tiltak:** Konkrete forslag for å minimere skader på kulturminner og naturverdier
5. **Koordinert planprosess:** Samordning med kommunal reguleringsplan

5.5 Samfunnsinteresse

Undertegnede anerkjenner verdien av arbeidsplasser og lokal verdiskaping, men dette kan ikke skje på bekostning av irreversible skader på nasjonalt viktige kulturminner og naturverdier. Med dagens teknologi finnes det løsninger som kan ivareta både næringsinteresser og vernehensyn.

En grundig utredning av alternativer vil ikke bare styrke beslutningsgrunnlaget, men vil også kunne identifisere løsninger som er bedre på lang sikt, både miljømessig og økonomisk.

Konklusjon:

Søknaden bør returneres for omfattende utbedring. En ny søknad må bygge på korrekte faktiske forhold, fullstendig konsekvensutredning og dokumentert vurdering av alternativer før NVE kan foreta en forsvarlig avveining av interessene.

6. VEDLEGG OG REFERANSER

6.1 Figurliste

- **Figur 1:** Korrigert restfelt nedstrøms Kvitebergsvatnet
- **Figur 2:** Klyngetunet Kviteberg - nordenden av Kvitebergsvatnet
- **Figur 3:** Foreslått ny trasse for inntaksledning

6.2 Referanseliste

Fagrapporter:

- Johnsen, G.H. et al. (2000). *Beskrivelse av Kvitebergsvatnet i Ølve*. Rådgivende Biologer AS, Rapport nr. 458.

Historiske kilder:

- Baug, I. (2015). *Quarrying in Western Norway*. Archaeopress Publishing Ltd, Oxford.
- Vaage, E. (1987). *Kvinnherad, gårds og ættesoga, Band 2*. Kvinnherad Kommune.

Lokale kilder:

- Bygdadrøso/Kulturnemda i Ølve bygdelag (2024). *Dei gamle sagene i Ølve og på Hatlestrand*.

Gjert-Egil Fjelldal

Grunneier, gnr. 22 bnr. 4

27. juni 2025

Dette høringssvaret sendes elektronisk og er derfor ikke håndskrevet signert.